

SERVICESTYRELSEN

SPROG PAKKEN

Sprogpakken – praksis der gør en forskel

Sprogstimulering i daginstitutioner – Efteruddannelse, gå hjem-møder og undervisningsmateriale om børns sprog

Hvad er **sprogpakken**?

Sprogpakken er et initiativ iværksat af Socialministeriet, der indeholder efteruddannelse, gå hjem-møder og undervisningsmateriale om børns sprog. Efteruddannelsesforløbet tilbyder pædagoger og kommunale nøglepersoner nye kompetencer til arbejdet med børns sprogtilgængelighed, implementering af de nye regler om sprogvurdering og den nyeste viden om pædagogiske metoder, som kan understøtte udviklingen af børns sproglige kompetencer.

Sprogpakken består af et efteruddannelsesforløb for pædagogisk personale i daginstitutioner og et videregående forløb for nøglepersoner. Sprogpakken omfatter desuden gå hjem-møder, der informerer om initiativet. Gå hjem-møderne er målrettet både nøglepersoner og det pædagogiske personale, herunder daginstitutionernes ledere.

Efteruddannelsesforløbene i sprogpakken baserer sig på den nyeste forskningsbaserede viden om

børns sprog og sproglige udvikling i dagtilbudsalderen. Som deltager opnår man blandt andet indsigt i sprogindsatser til gavn for alle børn og indblik i sprogindsatser i forhold til børn med fokuserede behov. Og man bliver introduceret til risikofaktorer, der kan have betydning for sproglige forsinkelser. Omdrejningspunkterne vil være samtaler i hverdagen, dialogisk læsning og tematisk sprogarbejde.

Gennem handling, refleksion og viden styrker efteruddannelsesforløbet:

- Handlinger i praksis for den enkelte pædagog
- Handlemuligheder i den samlede institutionskultur.

I alt vil 6000 pædagoger og pædagogmedhjælpere samt 250 nøglepersoner blive efteruddannet i løbet af 2011 og 2012.

TILRETTELÆGGELSE

Det samlede kursustilbud:

- Er forskningsbaseret
- Er baseret på best practice
- Er praksisnært
- Er interaktivt
- Får en varig effekt i praksis efter kursets ophør
- Kvalitetssikres løbende.

UNDERVISNINGSMATERIALER

Sprogpackens undervisningsmaterialer, som består af en række værktøjer, blandt andet web, video-optagelser og cases, er valgt for at give mulighed for interaktive læreprocesser. Inddragelse af video og webmediet skal skabe en platform for løbende videndeling, refleksion og erfaringsudveksling både under og efter efteruddannelsesforløbet.

Deltagerne modtager i forbindelse med kursusstart et afgrænset materiale, der er særligt

udviklet til Sprogpakken og suppleres med andre materialer til download. Undervisningen er tilrettelagt med henblik på at skabe en vekselvirkning mellem praksisopgaver og tilstedeværelsesundervisning.

Desuden vil en e-platform fungere som en base for undervisningsmaterialer og refleksion. E-platformen består af en værktøjskasse, videoer med eksempler fra den pædagogiske hverdag og vejledningsfilm.

Efteruddannelsesforløb for pædagogisk personale i daginstitutioner

TEMAER I LÆRINGSFORLØBET

- Børns sprogtilegnelse og milepæle i børns sprogudvikling
- Sprogvurdering og sproglige kompetencer
- Sprogmiljøer og den daglige praksis
- Samtaler i hverdagen
- Dialogisk læsning – når det er bedst
- Tematisk sprogarbejde – begreber og viden om verden
- Den voksne som sproglig rollemodel
- Indsatser over for børn med sproglige vanskeligheder
- De daglige udfordringer i det sprogpædagogiske arbejde
- Samarbejdet med forældre om børns sprog
- Tværfagligt samarbejde om børns sprogudvikling.

TILRETTELÆGGELSE

Sprogpakkens efteruddannelsesforløb for pædagogisk personale omfatter:

- To dages tilstedeværelsesundervisning med baggrundsviden, introduktion til sproglige strategier, refleksion og interaktive læreprocesser
- En mellempriode, hvor deltagerne afprøver de sprogpædagogiske strategier i den daglige praksis i dagtilbuddet
- To dages tilstedeværelsesundervisning, hvor der blandt andet er fokus på praksiserfaringer, børn med fokuserede behov og samarbejde med forældre.

Videregående efteruddannelsesforløb for nøglepersoner

Det videregående forløb åbner mulighed for, at Sprogpakken kan fungere som ramme for projektudvikling og innovationsperspektiver i den enkelte kommune. Læringsforløbet sætter samtaler i hverdagen, dialogisk læsning og tematisk sprogarbejde i perspektiv i forhold til det pædagogiske arbejde med børns sprog og læring.

Forløbet afsluttes med et konsulentbesøg, hvor nøglepersonen får mulighed for at udfolde og ramme-sætte udviklingsperspektiver og udfordringer i forlængelse af sprogpackens efteruddannelsesforløb.

TEMAER I LÆRINGSFORLØBET

- Dokumentation og evaluering i et udviklings- og læringsperspektiv
- Projektudvikling og innovation i et udviklings- og læringsperspektiv
- Viden om børns sprogtilegnelse, sprogvurdering og indsatser, der understøtter børns sprogudvikling
- Viden om forskellige læringsrum og muligheder for ny og fokuseret praksis
- Kommunikation og vejledning i et udviklings- og læringsperspektiv – herunder vejledningens muligheder for at understøtte sproglig praksis i forhold til børn, forældre og kollegaer
- Undersøgelse af lokale mål og rammer som grundlag for ny sproglig praksis.

TILRETTELÆGGELSEN

Sprogpackens videregående efteruddannelsesforløb for nøglepersoner kan afholdes med nøglepersoner fra en eller flere kommuner på samme hold.

Det videregående efteruddannelsesforløb omfatter:

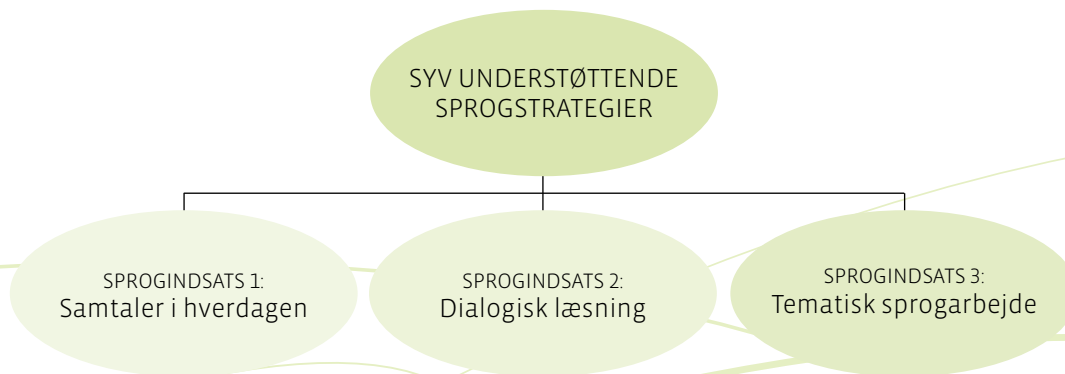
- Tre gange to dages tilstedeværelsesundervisning
- To mellemprioder hvor nøglepersonerne arbejder med at koble teori og praksis gennem en praksisopgave.

Sprogpackens fokus

Sprogpackens aktiviteter er tilrettelagt ud fra en forståelse af, at både kvaliteten og kvantiteten af det talte sprog i dagtilbuddet har betydning for barnets sproglige udvikling. Jo flere erfaringer med sprog, barnet har mulighed for at få, desto bedre grundlag har barnet for selv at tilegne sig alle disse forskellige aspekter af sproget. Det er derfor vigtigt at tilrettelægge hverdagen, så det enkelte barn får lejlighed til at lytte og

bruge sproget ofte. Det er også vigtigt at have øje for, at nogle strategier og praksisformer er mere understøttende end andre, når det gælder barnets sproglige udvikling. Sprogpacken har fokus på de strategier, der både virker som en integreret del af den pædagogiske praksis og samtidig kan målrettes i forhold til indsatsen over for børn med særlige sproglige udfordringer.

KERNEN: KVALITETEN OG KVANTITETEN AF SAMTALER I HVERDAGEN

Baggrund: Lovændringer i Dagtilbudsloven

Sprogpakken giver indsigt i ændringer i Dagtilbudslovens § 11 om sprogvurdering og sprogstimulering. Lovændringerne trådte i kraft den 1. juli 2010.

Formålet med lovændringen er at afbureaukratisere og forenkle reglerne på dagtilbudsområdet

og i højere grad at målrette sprogvurderingerne mod de børn, som har behov for hjælp i deres sproglige udvikling. Det vil blandt andet sige, at kravene til sprogvurdering afhænger af, om barnet er i dagtilbud eller ej. Sprogvurderinger skal gennemføres i forhold til børn i treårsalderen.

DAGTILBUDSLOVEN § 11

Dagtilbudsloven § 11, stk. 1:

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering.

Dagtilbudsloven § 11, stk. 2:

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af alle børn i alderen omkring 3 år, der ikke er optaget i et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen har endvidere ansvaret for, at forældre i forbindelse med sprogvurderingen gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud.

Dagtilbudsloven § 11, stk. 3:

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gives sprogstimulering til børn, som på baggrund af en sprogvurdering efter stk. 1 og 2 vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter. Tosprogede børn, som på baggrund af en sprogvurdering efter stk. 2 vurderes at have behov for

opfølgning, skal modtage sprogstimulering af en varighed på 15 timer ugentligt.

Dagtilbudsloven § 11, stk. 4:

Forældre har pligt til at lade deres børn deltage i en sprogvurdering efter stk. 1 og 2 samt sprogstimulering efter stk. 3.

Dagtilbudsloven § 11, stk. 5:

Sprogvurdering efter stk. 1 og 2 og sprogstimulering efter stk. 3 varetages af personer, der har særlige kvalifikationer til at varetage opgaven.

Dagtilbudsloven § 11, stk. 6:

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at sikre, at barnets forældre inddrages i forbindelse med sprogvurderingen og sprogstimuleringen efter stk. 1-3, samt at forældrene får vejledning i selv at understøtte deres barns sproglige udvikling.

Dagtilbudsloven § 11, stk. 7:

Kommunalbestyrelsen skal udarbejde og offentliggøre en plan for kommunens mål og rammer for sprogvurdering og sprogstimulering.

SERVICESTYRELSEN

Servicestyrelsen
Edisonsvej 18
5000 Odense C

Tlf. +45 72 42 37 00

Fax: +45 72 42 37 09

servicestyrelsen@servicestyrelsen.dk
servicestyrelsen.dk

UCC

University College UCC

UNIVERSITY COLLEGE
Lillebælt

VIA

UNIVERSITY COLLEGE

COK
CENTER FOR OFFENTLIG
KOMPETENCEUDVIKLING

SYDDANSK UNIVERSITET

Besøg sprogpakken.dk for mere information. Sprogpakken er udviklet for Servicestyrelsen af:
Professionshøjskolen UCC, University College Lillebælt, VIA University College
COK - Center for Offentlig Kompetenceudvikling, Center for Børnesprog, Syddansk Universitet